

Evidencijski broj / Article ID: 17087584
Vrsta novine / Frequency: Dnevna
Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
Rubrika / Section:

E-OGLASNA PLOČA Objavili presudu pedofilu s imenima malodobnih žrtava

Pravobraniteljica za djecu: »Općinski sud u Zadru povrijedio je prava djece«

str. » 5.

E-OGLASNA PLOČA OBJAVILI PRESUDU PEDOFILU S IMENIMA ŽRTAVA

Prva briga odgovornih institucija trebala bi biti zaštiti identitet malodobnih žrtava i njihovu daljnju viktimizaciju

Mediji trebaju biti posebno oprezni

Pravobraniteljica za djecu Ivana Milas Klarić napominje i kako je vrlo važno da predstavnici medija imaju na umu vlastitu odgovornost, koja proizlazi iz Zakona o medijima, Zakona o elektroničkim medijima i Kodeksa časti hrvatskih novinara, koji novinare i urednike obvezuje na zaštitu identiteta djece u svim slučajevima u kojima bi im medijsko izlaganje moglo naštetiti. Osim toga, naglašava Milas Klarić, roditelji djeteta mogu i privatnom tužbom tražiti zaštitu djetetovih prava.

– Podatke o djetetu koje je žrtva spolnog nasilja ne smije se u medijima iznositi ni uz privolu djetetovih roditelja. Premda novinari rijetko objavljuju puni identitet djeteta žrtve, vrlo često objave toliko pojedinosti o djetetu ili njegovim roditeljima da svi mogu doznati o kome je riječ. Osim toga, iznošenjem detaljnog opisa zlostavljanja, čak i uz zaštićeni identitet, mediji izlažu dijete sekundarnoj viktimizaciji i čine ga još ranjivijim u njegovu neposrednom okruženju, kaže pravobraniteljica te pojašnjava kako osobe iz djetetove okoline – susjedi, učeni u njegovoj školi – najčešće znaju da je dijete bilo žrtva, ali da ne trebaju znati na koje je sve načine bilo zlostavljano, rekla je Milas Klarić zaključivši kako je uloga medija iznimno važna u jačanju svijesti o potrebi zaštite djece od spolnoga nasilja i iskorištavanja, kao i potrebi jačanja mehanizama koji olakšavaju prijavljivanje takvih djela te osiguravaju brze pravosudne procedure i potporu djetetu za uspješan oporavak od traume.

PRAVOBRANITELJICA ZABRINUTA

»Općinski sud u Zadru povrijedio je prava djece«

Objavom podataka kojima se otkriva identitet djeteta koje je žrtva spolnog nasilja i zlostrobre djetetu se nanosi velika šteta s mogućim dalekosežnim posljedicama. Osobito je zabrinjavajuće da se takvi propusti mogu dogoditi na e-oglasnoj ploči suda, ističe Milas Klarić

Suzana BANDIĆ

ZADAR » Dok se s jedne strane novinare poziva na kodeks časti, moral, zakone i propise, a posebice kad su u pitanju prava djece te žrtve seksualnih delikata i obiteljskog nasilja, s druge strane ustalila se praksa sudova da na e-oglasnoj ploči objavljuju upravo takve podatke.

Tako je na e-oglasnu ploču zadarskog Općinskog suda dospjela pravomoćna presuda pedofilu u kojoj su bili dostupni svi podaci izneseni tijekom sudskog postupka, inače zatvorenog za javnost, pa tako i imena njegovih malodobnih žrtava. Smiju li se, onda, u takvim situacijama, kad je informacija dostupna na službenim internetskim stranicama suda, novinari poslužiti njome kao informacijom dobivenom od službene osobe ili institucije? Zakon kaže da je za one koji informacije u slučaju maloljetnih žrtava na bilo koji način učine dostupnim širokim masama zapriječena kazna zatvora od godine dana. Je li ovaj zakon samo dokaz stare krilatice »papir trpi svašta« ili »kaci« samo one koji nisu pod njegovim kišobranom? Predstavnici medija su, naime, često na

sudovima zbog tužbi za napisano. Iz toga proizlazi da bi novinari trebali bolje poznavati i slijediti zakone od onih koji ih donose i provode.

Neusklađenost regulative i postupanja

S druge strane, postoje i odredbe zakona o dostavi sudskih dokumenata koje podrazumijevaju pokušaj dostave poštanskom uslugom, a ukoliko to nije moguće ni nakon nekoliko pokušaja, objavom na e-oglasnoj ploči suda, koja je zamijenila onu klasičnu oglasnu

«Ovakve situacije su moguće dok se sustav ne nadogradi, a do tada svaki uređujući sudac ili savjetnik koji vodi postupak, odnosno zapisničar koji otprema odluke po nalogu suca ili savjetnika u svakom pojedinom slučaju, mora voditi računa o sadržaju onoga što se objavljuje

Denis Klarendić, glasnogovornik Općinskog suda

ploču na zidovima unutar sudskih zgrada. Je li riječ o koliziji zakona i prakse, ljudskoj pogrešci ili nečem trećem pitati smo u Uredu pravobraniteljice za djecu i na Općinskom sudu u Zadru.

– Vezano za objavu sudskih pismena, pa tako i sudskih odluka na stranicama e-oglasne ploče sudova, treba reći da postoji izvjesna neusklađenost između zakonske regulative i samog postupanja po e-spisu, tako i kad je u pitanju objavljivanje odluka putem e-oglasne ploče suda. Naime, sustav e-spisa ne prepoznaje situacije kada se radi o predmetima u kojima je javnost isključena, bez obzira na razloge isključenja javnosti, pa se bez obzira na zakonske odredbe o isključenju javnosti zna dogoditi da pojedina odluka u cijelosti bude objavljena na internetskim stranicama kroz e-oglasnu ploču, pojašnjava Denis Klarendić, glasnogovornik zadarskog Općinskog suda dodajući kako e-spis nema automatsku zaštitu na način da cenzurira, odnosno filtrira podatke u takvim ili sličnim situacijama pa da odluka ide u ograničenoj verziji. Ovakve situacije su, dodaje, moguće dok se sustav ne nadogradi, a do tada svaki uređujući sudac ili savjetnik koji vodi po-

Pravobraniteljica Ivana Milas Klarić podsjetila je na sudsku obvezu anonimizacije ovakvih i sličnih sudskih odluka

stupak, odnosno zapisničar koji otprema odluke po nalogu suca ili savjetnika u svakom pojedinom slučaju, mora voditi računa o sadržaju onoga što se objavljuje.

Anonimizacija sudskih odluka

– Inače, to nipošto ne znači da tako dostupni podaci smiju od strane medija ili trećih osoba biti prenošeni ili objavljeni bez ikakve cenzure, jer Zakonom kojim se ustanovljuje dužnost suda ili nekog drugog državnog ili javnopravnog tijela da kao tajne do njih dođu i to upravo radi zaštite tih osoba i vrijednosti

koje su propisane samim tim zakonom, ističe Klarendić.

Iz Ureda pravobraniteljice za djecu ističu kako su se već susretali s problematikom objavljivanja presuda kojima se otkrivaju podaci o privatnom životu djeteta u posljednjih nekoliko godina te obavještavali o štetnosti i nezakonitosti takvih postupaka Agenciju za zaštitu osobnih podataka i Ministarstvo pravosuđa.

– Ministarstvo je na naš poticaj obavijestilo sudove o obvezi da se presude i druge sudske odluke koje sadržavaju podatke malodobnim osobama trebaju prilagoditi objavljivanju na internetskoj stranici Ministarstva pravosuđa kako bi se zaštitila dobrobit djece. Podsjećam da je Vrhovni sud RH

donio Pravila o anonimizaciji sudskih odluka, Broj: Su-748-IV/03-2 od 31. prosinca 2003. te Uputa o načinu anonimizacije sudskih odluka, Broj: Su-748-IV/03-3 od 31. prosinca 2003., kaže Ivana Milas Klarić, pravobraniteljica za djecu napominjući kako je ta odluka dostupna na web stranici Vrhovnog suda RH www.vsrh.hr.

Zabrinjavajući propust

Navedena Pravila određuju podatke koji se anonimiziraju, kao i način anonimizacije, odnosno zamjene i ispuštanja osobnih podataka u sudskim odlukama koje se javno objavljuju na web stranicama Vrhovnog suda RH, te da je sud dao i uputu da sudovi donesu vlastita pravila po uzoru na spomenuta pravila Vrhovnog suda RH.

– Objavom podataka kojima se otkriva identitet djeteta koje je žrtva spolnog nasilja i zlostrobre djetetu se nanosi velika šteta s mogućim dalekosežnim posljedicama. Osobito je zabrinjavajuće da se takvi propusti mogu dogoditi na e-oglasnoj ploči suda, stoga ćemo ovu Vašu obavijest proslijediti nadležnim tijelima na postupanje, budući da smatramo da su takvom objavom povrijeđena prava djece, ističe Milas Klarić.